

Grön omställning Hållbar utveckling

Sveriges Ingenjörer fastställde sitt Industripolitiska program 2023. Programmet är ett program som innehåller något gammalt, något lånat och något nytt. Delar av innehållet i det industripolitiska programmet återfinns i andra program. Denna motion tar inte direkt ställning för vilka program vi ska ha, ej heller hur de ska vara uppbyggda. Motionen tar verkan ställning för eller emot industrietableringar.

Insikten om att människan har en påverkan på den miljö vi lever är sedan mycket länge etablerat. Insikten om att människan har en så pass stor negativ påverkan på vår planet att vi riskerar att försämra möjligheterna för människan som art att fortsätta utvecklas är sedan ett bra tag sedan etablerat. Motionären får be om ursäkt för att innehållet kan verka vara något antropocentriskt.

Vi trevade ett tag med att hitta ett begrepp som knyter ihop det vi har velat säga. Företag började visa intresse för miljön och valde att certifiera sina ledningssystem. Sedan kom vi på att vi måste bry oss om människor och pratade om socialt ansvarstagande. Pengarna har alltid varit viktigt. Med de tre benen, ekonomi, människa och miljö kunde vi bilda ett och endast ett plan, begreppet Hållbar utveckling går från barn till tonåring.

Tiden går och den "gröna" ekonomins tid kommer. Både näringslivet och våra folkvalda hejar på den så kallade gröna omställningen. "Vi ska skapa nya jobb i den gröna industrin...", "...de gröna näringarna...", "...den gröna omställningen i norr...". Det dröjer inte länge förrän fler företag och organisationer vill vara med i den gröna omställningen och snart är näst intill allting någonting som är helt nödvändigt för att vi ska "klara den gröna omställningen" inte minst ingenjörer för att vara lite självkritisk. Som svar på tal ställer fler frågan om hur hållbar den så kallade gröna omställningen egentligen är, både socialt och ekonomiskt men även miljömässigt.

Några exempel handlar om utvinning av mineraler, energiomvandling samt markanvändning med både målkonflikter och konflikter mellan riksintressen. Offentlig verksamhet sjunger med i kören och skanderar "...vården är en förutsättning för den gröna omställningen...", "...utan bostäder riskerar den gröna omställningen att utebli...", "...skolan måste bli bättre för att förbereda människor för jobben i den gröna ekonomin...". I vissa fall framstår det nästan som att det skulle vara någonting negativt med att nya "gröna" industrier växer fram på andra platser i världen och som att Västvärlden skulle vara emot att det globala syd leder en utveckling någon gång.

Sveriges Ingenjörer använde fram till nyligen begreppet "grön omställning" sparsamt. Det återfanns på ett ställe i vårt miljö- och klimatpolitiska program. I samma program nämns ordet grön i samband med ordet vätgas. Det är fullt tänkbart att rörelser och politiska partier som vilar på grön ideologi har en bredare syn på begreppet "grön omställning" med försök till en mer holistisk syn på världen som inkluderar flera aspekter. Den nuvarande användningen av "grön omställning" skulle motionären gissa har mest att göra med en omställning från slit och släng till cirkulär ekonomi med en övergång från det fossila till det förnybara(fossilfria). I sin destillerade form handlar den "gröna omställningen" nog mest om utsläpp av växthusgaser vilket förvisso är en mycket viktig miljöaspekt men inte den enda parametern i en hållbar omställning(utveckling).

Ett annat problem med den gröna omställningen är just att begreppet inte helt ovanligt används i bestämd form singular vilket kan få det att verka som att det finns en och endast en väg till ett hållbart samhälle. Det är självklart så att begreppet hållbar utveckling även det lämnar ett mycket stort utrymme för alla möjliga tänkbara samhällen med olika teknologiska, ekonomiska och sociala reformer. Motionären anser att det räcker med ett begrepp. Grön omställning skulle kunna ersättas med det redan befintliga benet miljömässig hållbar utveckling.

Sveriges Ingenjörers åsikter

Sveriges Ingenjörer skriver bland annat i det industripolitiska programmet att Regeringen/Staten/Sverige ska/måste skapa *förutsättningar* för [sätt in valfritt ord som leder till en bättre värld]. Motionären tolkar det som att det handlar mest om regelverk samt offentliga investeringar och underhåll av infrastruktur. Det handlar inte om att Sverige ska plöja ner offentliga medel i "den gröna omställningen" i form av kreditgarantier eller rena bidrag till företag.

Svenskt näringsliv är kanske den organisation som vurmar för marknadsekonomin mest. När Staten eller EU skickar pengar till olika typer av investeringar är det inte Svenskt näringsliv som protesterar mest. Kan det vara så att Svenskt näringsliv tycker om marknadsekonomi men tycker lite mer om att medlemsföretagen får tillgång till offentligt kapital? Är det så att företagen har anammat den gröna omställningen just för att det helt enkelt spås vara någonting som de kan tjäna pengar på? Företag har ingen moral men däremot har personer som arbetar på företag det likväl som företagets kunder. Tycker Sveriges Ingenjörer att Sverige just ska skapa *förutsättningar* kan det vara en god idé att rycka ur proppen till roddbåten.

Semantik

Motionären ser en fara i att Sveriges Ingenjörer fastnar i den funktionella dumhetens klor och mer eller mindre lallar med i både åsikter och språkbruk som används av företag såväl som politiker. Förbundet ska inte underskatta betydelsen av vilka ord och begrepp som används i kommunikationen. Genom historien har grupper av människor medvetet valt att använda vissa ord likväl som de medvetet valt att utelämnat andra för att visa tillhörighet till något eller visa sitt avståndstagande. Motionären vill återigen betona att motionens avsikt inte är att Sveriges Ingenjörer varken behöver vara för eller emot specifika etableringar utan handlar om förbundets syn på en företeelse eller ett fenomen.

När Sveriges Ingenjörer skulle ta fram ett Industripolitiskt program hade åren gått och begreppet "grön omställning" hade letat sig in även till detta förbund. Förbundet, förbundsstyrelsen och fullmäktige består av människor som lever i samhället och det är inte så konstigt att förbundet känner sig, i all välmening, lockat av att använda ett begrepp som är relativt flitigt använt. Den farhåga motionären vill lyfta upp är att det finns en risk att "grön omställning" blir ett *överinkluderande* begrepp som snart nog täcker in allt och alla varpå det helt urvattnas. För att verkligen vara tydlig i kommunikationen kan det vara bättre att lyfta upp konkreta områden och samtidigt problematisera omställning, grön eller inte. Sveriges Ingenjörer har möjlighet att föra en mer balanserad och saklig kommunikation genom att vara återhållsam med användningen av otydligt definierade begrepp. Det går alldeles utmärkt att få fram samma budskap utan att använda ordet "grön" i samma mening som ordet "omställning".

Motionären vill med andra ord:

Att: Sveriges Ingenjörer inte använder begreppet "grön omställning" i sin kommunikation.

Namn och kontakt:

Sveriges Ingenjörer i Norr

Johan Granberg 0706275246, johan.granberg@volvo.com